

**Խ. ԱՐՈՎՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ
ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
2026-2027 ՈՒՍՏԱՐԻ
021801.01.6 «ԱՐՎԵՍՏԻ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ, ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ»
ՔԱԿԱԼԱՎՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐՈՎ
ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅԱՆ ՆԵՐՔՈՒՀԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԾՐԱԳՐԵՐԸ ԵՎ
ԱՆՑԿԱՑՄԱՆ ԿԱՐԳԸ**

«ԱՐՎԵՍՏԻ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ, ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ» մասնագիտությունում ուսուցումը երկաստիճան է՝ բակալավրիատ և մագիստրատուրա:

«Արվեստի տեսություն, պատմություն և կառավարում» մասնագիտության շրջանավարտները ստանում են արվեստի տեսություն և պատմություն բակալավրի որակավորում:

Ուսման տևողությունը չորս տարի է:

«Արվեստի տեսություն, պատմություն և կառավարում» մասնագիտությամբ կարող են ընդունվել նրանք, ովքեր ունեն ընդհանուր միջնակարգ կրթություն, գիտելիքներ արվեստի պատմությունից և տեսությունից:

Դիմորդը ընդունելության քննություն է հանձնում երկու մրցութային առարկայից.

1. «Ընդհանուր արվեստի պատմություն» (ԸԱՊ) բանավոր:
2. «Արվեստի տեսություն» (ԱՏ) գրավոր:

«Ընդհանուր արվեստի պատմություն» (ԸԱՊ) բանավոր

Քննությունը կազմակերպվում է բանավոր քննության ընթացակարգով:

Մասնագիտական առաջին քննությանը ներկայացվող պահանջներն են պարզել դիմորդի ընդհանուր գիտելիքները արվեստի պատմությունից:

«Արվեստի տեսություն» (ԱՏ) գրավոր

Մասնագիտական երկրորդ քննությունը նպատակ ունի պարզելու դիմորդի արվեստի տեսական գիտելիքների իմացությունը: Արվեստի տեսության վերաբերյալ գիտելիքները ստուգվում է հարցատոմսի հարցերին գրավոր պատասխանելու միջոցով, որոնք ընդգրկում են հարցեր արվեստի տեսակների, զարգացման հիմնական փուլերի, ժանրերի (դիմանկար, բնանկար, պատմական ժանր, դիցաբանական և աստվածաշնչյան ժանր, նատյուրմորտ) և 19-20-րդ դարերում արվեստի զարգացման հիմնական ուղղությունների

մասին:

Գրավոր քննության ժամանակ նախապես դիմորդներին բաժանվում են ծածկագրված թղթեր, որից հետո ծրարված հարցերից, վիճակահանությամբ, ըստ տարբերակների թվի, բացվում են մեկական ծրար և ըստ տարբերակների բաժանվում դիմորդներին: Գրավոր քննությանը հատկացվում է 2,5 ակադեմիական ժամ (150 րոպե):

Քննության ավարտից հետո գրավոր աշխատանքները ստուգվում են նույն օրը: Ստուգված աշխատանքների գնահատականները փոխանցվում են քննական ամփոփաթերթի մեջ:

**021801.01.6 «ԱՐՎԵՍՏԻ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ, ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ»
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ ԵՎ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ**

1-ին քննություն՝ «Ընդհանուր արվեստի պատմություն» (ԸԱՊ) բանավոր

Դիմորդի քննատոմսը պարունակում է ընդհանուր արվեստի պատմությանը վերաբերող չորս հարց՝ ըստ ներքոնշյալ գնահատման չափանիշների.

1. Պատկերացում արվեստի պատմության հիմնական փուլերի մասին, վերջիններիս բնութագրուման կարողություն	0-5 միավոր
2. Իմացություն հայ և համաշխարհային արվեստի նշանավոր ներկայացուցիչների	0-5 միավոր
3. Գիտելիքներ հայ միջնադարյան արվեստի մասին	0-5 միավոր
4. Գիտելիքներ արվեստի ստեղծագործությունների մասին	0-5 միավոր
	Ընդամենը 20 միավոր

2-րդ քննություն՝ «Արվեստի տեսություն» (ԱՏ) գրավոր

Քննության ընթացքում ստուգվում է արվեստի տեսությանը վերաբերվող դիմորդի գիտելիքները:

Դիմորդները հրավիրվում են «Արվեստի տեսություն» գրավոր քննությանը: Տեսությանը վերաբերվող հարցերը ընտրվում են առարկայի ներքոնշյալ բաժիններից առանձնացված 4

հարցից կազմված հարցատոմսերում, որոնք գնահատվում են նշված միավորներով.

1. Արվեստի տեսակները	0-5	միավոր
2. Արվեստի զարգացման հիմնական փուլերը	0-5	միավոր
3. Կերպարվեստի ժանրերը, տեսակները	0-5	միավոր
4. 19-20 թդ դարերի արվեստի ուղղությունները	0-5	միավոր
		Ընդամենը 20 միավոր

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՐՎԵՍՏԻ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

Հարցաշար

1. Կերպարվեստը նախնադարյան Հայաստանում. ժայռապատկերներ, մեգալիթյան կառույցներ. Քարահունջ (Ձորաց քարեր), վիշապներ:
2. Հին Եգիպտոսի արվեստի զարգացման փուլերը. Հին թագավորություն՝ մաստաբաներ, բուրգեր, սֆինքսներ:
3. Հին Եգիպտոսի Նոր թագավորության շրջան. Ամառնայի արվեստը. Նեֆերտիտի դիմաքանդակը:
4. Միջագետքի երկրների արվեստը. տաճարները, պալատները, քանդակագործությունը. Շումեր, Աքքադ, Ասորեստան, Բաբելոն:
5. Արարատյան թագավորության (Ուրարտու) կերպարվեստը. մետաղի գեղարվեստական մշակում, քանդակագործություն, որմնանկար:
6. Ուրարտական պալատաշինությունը, ամրոցները, քաղաքները. Արգիշտիխինիլի, Թեյշեբահինի, Էրեբունի:
7. Հունական արվեստի զարգացման փուլերը. դասական փուլ. Ակրոպոլիսի համալիրը:
8. Հին Հունաստան. դասական քանդակը բնորոշող հատկանիշները: Քանդակագործներ՝ Ֆիդիաս, Միրոն, Պոլիկլետոս (մ.թ.ա. 5-րդ դ.):
9. Հունական դասական թատրոնի ձևավորումն ու զարգացումը:
10. Հելլենիզմի շրջան. սահմանում, ճարտարապետություն, քանդակ, հիմնական կոթողները:
11. Հելլենիզմը Հայաստանում. Գառնիի հեթանոսական տաճարը, հարդարանքը (1-ին դար), բաղնիքի խճանկարը (3-րդ դար):
12. Հին Հռոմի գլխավոր ճարտարապետական հուշարձանները. Պանթեոն, Կոլիզեյ, ֆորումներ, հաղթական արձաններ:
13. Հռոմեական դիմաքանդակ. բնորոշ հատկանիշները:
14. Պարսկաստան (Իրան). պալատական համալիրը Պերսեպոլիսում (մ.թ.ա. 6-րդ դար):
15. Հռոմեական կայսրության բաժանումը երկու մասի. Բյուզանդիա. ճարտարապետություն, խճանկարներ, սրբապատկերներ. Սբ Սոֆիայի տաճարը:
16. Արևմտյան Եվրոպայի միջնադարյան արվեստի փուլերը. ռոմանական, գոթական:

17. Գորթական արվեստի զարգացման փուլերը. Փարիզի Աստվածամոր տաճարը:
18. Ռուսական սրբապատկերների ճանաչված վարպետ՝ Անդրեյ Ռուբլյով. «Սբ Երրորդություն» սրբապատկերը:
19. Քրիստոնեական արվեստի սկզբնավորումը Հայաստանում. եկեղեցաշինություն՝ Էջմիածնի Մայր տաճարը:
20. Հայ միջնադարյան պատմագրություն (5-րդ դար). Մովսես Խորենացի, Ագաթանգեղոս, Փավստոս Բուզանդ:
21. Խաչքարը որպես հայ կերպարվեստի յուրահատուկ տեսակ:
22. Միջնադարյան Հայաստանի վանական համալիրները. Հաղպատ, Գեղարդավանք, Տաթև:
23. Նորավանքի եկեղեցիների հարթաքանդակները:
24. Զարգացած միջնադարի ճարտարապետությունը Հայաստանում. Անի քաղաքը:
25. Աղթամարի Սուրբ Խաչ եկեղեցու գեղարվեստական հարդարանքը. հարթաքանդակներ, որմնանկարներ:
26. Միջնադարյան հայ ճարտարապետները. Տրդատ, Մանուել, Մոմիկ:
27. Միջնադարյան առակագիրները Հայաստանում. Վարդան Այգեկցի, Մխիթար Գոշ (13-րդ դար):
28. Հայկական միջնադարյան գրքարվեստը. ժողովրդական և ազնվական ուղղություններ, մանրանկարչական դպրոցներ:
29. Կիլիկիայի մանրանկարչական դպրոցը. Թորոս Ռուսին, Սարգիս Պիծակ:
30. Վերածննդի դարաշրջան. իտալական վերածննդի փուլերը:
31. Վերածննդի խոշորագույն վարպետ՝ Լեոնարդո դա Վինչի (1452-1519). «Խորհրդավոր ընթրիք» որմնանկարը:
32. Վերածննդի խոշորագույն վարպետ՝ Միքելանջելո Բուոնարոտի (1475-1564). Դավթի արձանը:
33. Վաղ Վերածնունդ՝ Սանդրո Բոտիչելլի (1445-1510). «Վենետրայի ծնունդը» աշխատանքը:
34. Վերածննդի խոշորագույն վարպետ՝ Ռաֆայել Սանտի (1483-1520). «Սիքստինյան Տիրամայրը» կտավը:
35. Հյուսիսային Եվրոպայի վերածնունդը. Ալբրեխտ Դյուրեր:

- 36.17-րդ դարի եվրոպական արվեստի ընդհանուր բնութագիրը. ուղղությունները՝
բարոկկո, կլասիցիզմ, ռեալիզմ, վարպետները:
- 37.17-րդ դարի եվրոպական արվեստի նշանավոր վարպետ Պիտեր Պաուլ Ռուբենսի
(1577-1640) արվեստը:
- 38.Ռեմբրանդ վան Ռեյնի ստեղծագործությունը (1606-1669). «Անառակ որդու
վերադարձը» կտավը:
- 39.19-րդ դար. ռոմանտիզմը եվրոպական արվեստում՝ Էժեն Դելակրուա, Ֆրանսիսկո
Գոյա:
- 40.Համաշխարհային ճանաչում գտած կոմպոզիտորները՝ Մոցարտ, Բեթհովեն, Շոպեն:
41. Իմպրեսիոնիզմը Եվրոպայում. Կլոդ Մոնե, Օգյուստ Ռենուար, Էդգար Դեգա:
42. Օգյուստ Ռոդենի (1840-1917) «Մտածողը» քանդակը:
43. Պոստիմպրեսիոնիզմի խոշորագույն վարպետ՝ Վինսենտ վան Գոգ:
44. 20-րդ դարի նշանավոր նկարիչները. Պաբլո Պիկասո, Սալվադոր Դալի:
45. Ամերիկահայ նկարիչ՝ Արշիլ Գորկի (1904-1948):
46. Ավանգարդ արվեստ. Կազիմիր Մալևիչ (1879-1935), Վասիլի Կանդինսկի (1866-
1944), Մարկ Շագալ (1887-1985):
47. Սիյուռքահայ կերպարվեստ. Գառզու (Գառնիկ Զուլումյան), Ժանսեմ (Հովհաննես
Սեմերջյան):
48. Հովնաթանյան նկարչական տոհմը:
49. Ծովանկարիչ Հովհաննես Այվազովսկի (1817-1900). «Իներորդ ալիք» կտավը:
50. Պատմանկարիչ Վարդգես Սուրենյանց (1860-1921):
51. Հայ կերպարվեստի նահապետ՝ Մարտիրոս Սարյան (1880-1972):
52. Սերգեյ Փարաջանով՝ ռեժիսոր և նկարիչ (1924-1990):
53. Հայ մեծանուն երգահան՝ Կոմիտաս (1869-1935): Արամ Խաչատրյանի (1903-1978)
բալետները:
54. Երվանդ Քոչարի «Սասունցի Դավիթ» և «Վարդան Մամիկոնյան» ծիարձանները:
55. Ճարտարապետ՝ Ալեքսանդր Թամանյան (1878-1936):
56. Երաժիշտ՝ Շառլ Ազնավուր (1924-2018):
57. 20-րդ դարի նշանավոր հայ քանդակագործները. Հակոբ Գյուրջյան, Արա Սարգսյան,
Արա Հարությունյան:

58.20-րդ դարի հայ բեմարվեստի վարպետները. Վահրամ Փափազյան, Պետրոս Ադամյան:

59. Ամերիկահայ գրող՝ Վիլյամ Սարոյան (1908-1981):

60. Նորագույն շրջանի հայ կերպարվեստի նշանավոր դեմքերը. Մինաս Ավետիսյան, Գրիգոր Խանջյան, Հակոբ Հակոբյան:

61. Հակոբ Կոջոյանի (1883-1959) գրքի գրաֆիկան:

62. Խորհրդային շրջանի հայ կինեմատոգրաֆիան:

63. Բնանկարչական ժանրի հիմնադիրը հայ կերպարվեստում՝ Գևորգ Բաշինջաղյան (1857-1925):

64. Նկարիչ Իլյա Ռեպին (1844-1930). «Իվան Ահեղը և նրա որդի Իվանը» կտավը:

Առաջարկվող գրականության ցանկ

1. Աղասյան Ա., Հակոբյան Հր., Հասրաթյան Մ., Ղազարյան Վ., Հայ արվեստի պատմություն, «Զանգակ-97», Երևան, 2009:
2. Առաքելյան Բ., Ակնարկներ Հին Հայաստանի արվեստի պատմության, Երևան, 1976:
3. Ավետիսյան Հ., Ավետիսյան Պ., Արարատյան դաշտի մշակույթը մ.թ.ա. 9-6-րդ դարերում, Երևան, 2006:
4. Ազարյան Լ., Վաղ միջնադարյան հայկական քանդակը, Երևան, 1975:
5. Դավթյան Ս., Դրվագներ հայկական միջնադարյան կիրառական արվեստի պատմության, Երևան, 1985:
6. Երզնկյան Մ., Արտասահմանյան արվեստի պատմություն, Երևան, 2003:
7. Զաքյան Ա., Ակնարկներ հին և միջնադարյան Հայաստանի քաղաքաշինության, Երևան, 1986:
8. Մարտիրոսյան Ե., Հայ կերպարվեստի պատմություն, Երևան, գիրք Ա (1971), գիրք Գ (1983), գիրք Դ (1987):
9. Ղազարյան Մ., Հայ կերպարվեստը. 17-18-րդ դդ. գեղանկարչություն, Երևան, 1974:
10. Матье М. Э., Искусство Древнего Египта, Л.-М., 1960.
11. Белявский В. А., Вавилон легендарный и Вавилон исторический, М., 1971.

12. История искусства зарубежных стран (в 3-х томах), М., 1962-1964.
13. Бернсон Б., Живописцы итальянского Возрождения, Б.С.Г.-Пресс, 2006.